

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

21 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:
Președinte – Timofti Vladimir,
Judecători – Cobzac Elena, Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Boico Victor,
a judecat, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de către Adjunctul
Procurorului General, Roșioru Mircea, prin care solicită casarea sentinței
Tribunalului militar al Diviziei de Țintași din or. Dneprodjerjinsc din 20 august
1944, în cauza penală privindu-l pe

Pereman Macar Xxxxx, născut în xxxxx, originar
din Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

09.06.2020 – 21.07.2020 (instanța de recurs în anulare).

Asupra recursului în anulare, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al
Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Tribunalului militar al Diviziei de Țintași din or.
Dneprodjerjinsc din 20 august 1944, **Pereman Macar**, a fost condamnat în baza art.
54¹ lit.b) Cod penal al RSSU, la pedeapsa capitală, cu confiscarea averii.

2. Potrivit sentinței, condamnatul Pereman Macar, a fost declarat vinovat și
condamnat pentru faptul că, a comis trădare de patrie, în perioada ocupației naziste,
a predat în mâinile jandarmilor activiști sovietici care au participat la exproprierea
culacilor, benevol a activat ca polițist în cadrul jandarmeriei.

În cadrul ședinței de judecată, inculpatul Pereman Macar, a declarat că,
recunoaște vina în partea ce ține de activitatea sa de polițist în cadrul jandarmeriei și
că, la indicația primarului, a organizat arestarea unor săteni.

La baza sentinței de condamnare a lui Pereman Macar au fost puse declarațiile
martorilor Bolgarin Savva, Bodolan Maria, Bodolan Trofim, Carpova Efrosinia,
Sobco Fecla, Nicolenco Agafia și Bogatova Maria.

3. Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, în temeiul art. 453 alin. (1)
Cod de procedură penală, a declarat recurs în anulare, solicitând casarea sentinței, în
privința lui Pereman Macar în baza art. 54¹ lit. b) Cod penal al RSSU, cu încetarea
procesului penal și reabilitarea acestuia.

În susținerea argumentelor formulate, Procurorul General Adjunct a invocat că
conform prevederilor art. 54¹ lit.b) Cod penal al RSSU, urma să poarte răspundere
persoana care a comis trădare de patrie - acțiunea săvârșită de către cetățeanul URSS

în detrimentul puterii militare a URSS, împotriva independenței statale sau integrității teritoriale, ca spionaj, transmiterea secretului militar sau de stat, trecerea de partea dușmanului, evadarea sau zborul peste hotare, având calitatea de militar.

În cadrul anchetării cauzei penale, precum și examinării acesteia de către Tribunalul militar, nu a fost stabilit faptul trădării de patrie comise de către Pereman Macar.

De altfel, de către instanța de judecată a fost încălcat un drept fundamental al inculpatului Pereman Macar și anume cel la apărare, dat fiind faptul că cauza a fost examinată în lipsa unui apărător, participarea căruia era obligatorie.

Astfel, consideră recurentul că, condamnarea lui Pereman Macar pentru trădare de patrie constituie un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, fiind încălcat dreptul la un proces echitabil.

4. Judecând recursul în anulare declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 6 pct. 44), art. 22 alin. (3), art. 452 alin. (1), art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare de către Procurorul General și adjuncții săi în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată. Viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârile pronunțate, se consideră încălcarea esențială a drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului. Hotărârea judecătorească definitivă împiedică reluarea examinării procesului penal în privința aceleiași persoane pentru aceeași faptă, cu excepția cazului în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea pronunțată.

La 30 decembrie 1992 a intrat în vigoare Legea nr. 1225-XII din 08.12.1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Colegiul penal lărgit menționează că potrivit art. 3 lit. a) al Legii nominalizate, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 07 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice în baza deciziilor organelor de stat judiciare sau extrajudiciare pentru „activitate contrarevoluționară”.

Sub acest aspect, instanța de recurs în anulare reține că Pereman Macar a fost condamnat prin sentința Tribunalului militar al Diviziei de Țintași din or. Dneprodjerjinsc din 20 august 1944, în baza art.54¹ lit. b) Cod penal al RSSU, pentru trădare de patrie.

Conform art. 5³ alin. (2) al Legii nr. 1225-XII din 08.12.1992, recursurile în anulare se examinează de către Curtea Supremă de Justiție în modul stabilit de Codul de procedură penală pentru examinarea recursurilor în anulare.

Ținând cont de cele constatate și de prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit constată prezența în speță a motivelor întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui Pereman Macar în baza art.54¹ lit. b) Cod penal al RSSU, cu casarea acesteia și în temeiul prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, cu încetarea procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală, și reabilitarea condamnatului.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare urmează a fi admis, cu casarea totală a hotărârii irevocabile contestate, ca fiind afectată de un viciu fundamental și dispunerea încetării procesului penal, pe motiv că sunt prezente circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

5. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), art. 453 alin. (1), art. 457 alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Admite recursul în anulare declarat de către Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, casează total sentința Tribunalului militar al Diviziei de Țintași din or. Dneprodjerjinsc din 20 august 1944, cu încetarea procesului penal în privința lui **Pereman Macar Xxxxx**, în baza învinuirii pe art. 54¹ lit. b) Cod penal al RSSU, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea lui la răspundere penală și dispune reabilitarea acestuia, în conformitate cu art. 3 lit. a) a Legii Republicii Moldova nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992, privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **21 iulie 2020.**

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Cobzac Elena

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Boico Victor